

Bemærkninger til lovforslaget.

Der er nu gået syv år, siden lov nr. 425 af 17. december 1952 om vaccination mod mund- og klovesyge blev vedtaget — den første lov, der be- myndigede landbrugsministeren til at påbyde vac- cination af kvægbesætninger mod denne sygdom.

I disse syv år er der gjort en del erfaringer med hensyn til, hvorvidt lovens bestemmelser må siges at være fyldestgørende — d. v. s. om de i en truende situation yder bekæmpelsen den støtte, som var til- sigtet med lovens gennemførelse.

Som det fremgår af § 1 i fornavnte lov, be- mynder denne i første linje landbrugsministeren til at påbyde vaccination af besætninger beliggende i et iagttagelsesdistrikt (d. v. s. af alle besætninger inden for 2 km fra en smittet ejendom) samt af alle besætninger, der leverer mælk til et mejeri, som mod- tager mælk fra besætninger i et iagttagelsesdistrikt (§ 1, stk. 1 og 2). Endvidere kan ministeren påbyde vaccination af besætninger i mejerikredse — uanset om der på egnen er udbrud af mund- og klovesyge eller ej — såfremt det pågældende mejeri har ved- taget at lade foretage kollektiv vaccination (§ 1, stk. 3). Og endelig kan ministeren med tilslutning fra folketingets finansudvalg i en situation, hvor en mund- og klovesygeepizooti truer med at brede sig hertil fra udlandet, påbyde vaccinationer i områder, hvor det skønnes, at faren for smitte er til stede (§ 1, stk. 5), en bestemmelse, med hvilken der især tænkes på vaccination af en mere eller mindre bred zone i Sønderjylland, men også af Lolland-Falster og den sydlige del af Sjælland og Fyn med de syd for Fyn beliggende øer — altså i de egne af landet, hvor de første udbrud sædvanligvis optræder.

I sidstnævnte tilfælde er det i følge lovens § 5 fastsat, at staten skal afholde alle de med vaccinati- onerne forbundne udgifter, medens derimod vacci- nation af besætninger i et iagttagelsesdistrikt eller i en mejerikreds, der modtager mælk fra et iagttage- sesdistrikt som i § 1, stk. 1 og 2, anført, skal betales af det pågældende mejeri (det vil til syvende og sidst sige kreatur ejereren, idet mejeriet (§ 5, stk. 1) er berettiget til at opkræve afholdte vaccinationsud- gifter hos de enkelte leverandører).

Som helhed må det siges, at vi med denne lov står bedre rustet mod en mund- og klovesygeepi- zooti end tidligere. Men på ét punkt er der dog en så væsentlig mangel, at chancerne for at kunne imødegå enhver truende fare forringes i foruroligende grad.

Der tænkes på betalingen for vaccinationerne.

Gennem årene har denne betaling været et stå- ende problem, idet det stadig er blevet fremført,

at når staten påbyder en vaccination, må staten også udrede de med vaccinationen forbundne ud- gifter — ganske som staten, når nedslagning af en besætning påbydes, yder fuld erstatning for denne.

Det kan heroverfor anføres, at besætningsejeren selv nyder godt af den beskyttelse, vaccinati- onen yder, men hertil skal bemærkes, at ethvert udbrud af mund- og klovesyge udgør et arnested for sygdommen — et sted, hvor der foregår en stor produktion af smittefarligt materiale — og der- igennem en alvorlig trusel for enhver besætning, hvor i landet den end befinder sig.

Det offentliges interesse må derfor gå ud på, at vaccinationerne finder sted på det rigtige tidspunkt og i det rette omfang. Men her er det, at mejeriernes ledelse — her tænkes såvel på de enkelte mejerier som på amsmejeriforeningerne — betænker sig på at gå ind for disse forholdsvis store udgifter, før faren er dem lige inde på livet.

For et par vintre siden udviklede der sig i Holsten og Sydslesvig en epizooti, der i løbet af nogle uger langsomt, men sikkert nærmede sig den danske grænse. Med den moderate spredningstendens, som sygdommen havde, kunne det forudses, at et vac- cineret bælte af en vis dybde efter alt at dømme ville kunne standse sygdommens fremtrængen mod nord. I en sådan situation er det meningsløst, at der skal føres endeløse diskussioner om nødven- digheden af at etablere et sådant bælte, selv om det er forståeligt, at de enkelte landmænd og mejerier vægrer sig under hensyn til udgifterne. En sådan vægring kan blive farlig — ikke alene lokalt, men for hele landet.

Ved 10 udbrud af mund- og klovesyge i Sønder- jylland i vinteren 1956-57 blev samtlige besætninger slået ned, hvilket medførte en samlet udgift for det offentlige på ca. 351 730 kr.

Hvis man regner med, at der i anledning af disse udbrud kun var vaccineret i det omfang, som er ob- ligatorisk i henhold til de gældende bestemmelser, og hvis man regner med en vaccination af 2 800 dyr i gennemsnit pr. udbrud, var der hertil medgået ca. 700 liter vaccine a 170 kr., d. v. s. 119 000 kr. + dyrlægeudgifterne ca. 28 000 kr., d. v. s. i alt 147 000 kr.

Imidlertid var truslen sydfra overhængende, og efter veterinærdirektoratets henstilling vaccineres en ret bred zone i Sønderjylland omfattende ca. 285 600 dyr. De samlede udgifter hertil beløb sig til ca. 1 578 600 kr. (1 293 000 for vaccinen, 285 600 for dyrlægenes arbejde).